

GLASILO

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE AVTOTEHNA, n. sol. o. LJUBLJANA

LETO IV

Redna izdaja

Št. 2. Februar 1978

avtotehna

Izdaja DO Avtotehna n. sol. o. Ljubljana, Titova 36. Ureja uredniški odbor, odgovorni urednik Zvone Ogrinc in glavni urednik Savo Žigon. Naslov uredništva Titova 36, telefon 317-044, int. 68. Tisk Tiskarna Ljubljana, v nakladi 900 izvodov. Časopis prejemajo člani kolektiva, študenti in upokojenec brezplačno. Časopis izhaja enkrat mesečno. — Oproščeno prometnega davka po sklepu 421-1/72.

Minilo je tretje leto

Da, minilo je tretje leto življenja našega GLASILA, ki je bilo ustanovljeno predvsem z namenom, da delavci naše DO med seboj redneje in bolj vsestransko in na pristopen način dopolnjujejo sicer že organizirano obveščanje. Glasilo ima namen seznanjati delavce Avtotehne o njihovem delu, o dogajanjih, ki zadevajo njihove interese. Dajati in zagotavljati mora podatke za lažje in hitreje odločanje delavcev, obenem pa nuditi možnost javnega izražanja stališč, predlogov in zahtev. Dalje mora tak časopis prispevati k idejnopolitični, samoupravni in strokovni vzgoji delavcev in jih seznanjati z življenjskimi in delovnimi pogoji, s političnim, strokovno znanstvenim, kulturnim in ostalim dogajanjem v podjetju. Časopis mora prispevati k družbeni in delovni disciplini, k večanju čuta odgovornosti, k racionalnemu poslovanju in večji storilnosti in z ustreznimi obvestili, objavami in poročili pospeševati tovariško delovno povezavo in družabnost med delavci naše DO.

v podejtu dejansko samo 14 člankov (finančni in o varstvu pri delu), ostalih 18 pa bolj splošnih kot konkretnih. Da o člankih o delu in življenju v TOZD ne govorimo, ker jih enostavno sploh ni bilo.

Z vso resnostjo trdim, da so pri 700-članskem sindikatu štirje prispevki organizacije enaki ničli, kot to tudi konkretno kaže postavka, namreč o delu mladine. Tu ni opravičila. Potrebno je še enkrat prečitati uvod, in sicer vsaj poudarjene tekste, pri tem pa ne pozabiti na večkrat napisano dejstvo: »Na žalost je naše Glasilo še vedno problematika ene osebe, ne pa vseh nas«, čeprav radi rečemo — časopis je naš! Seveda pa ne bi bilo pošteno gledati samo črno. So med nami taki, ki jim je časopis tako rekoč prešel v kri, ki prispevke redno dostavljajo. To so sodelavci iz gospodarsko računskega sektorja, športa in rekreacije, varstva pri delu in LO in družbene samozaščite.

Kakorkoli že, upamo lahko, da bo situacija letos boljša. Še posebej zaradi dejstva, ker smo v 20. členu našega novega »Pravilnika o izdajateljskih razmerjih in o izdajanju glasila«, zapisali: — Člani uredniškega odbora so dopisniki in nosilci idej o informiranju.

Prepričan sem, da bi vsi vi, cenjeni bralci, dobili bolj realno sliko o vsebinski realizaciji našega glasila, če bi se k ocenjevanju dela glavnega in odgovornega urednika, oziroma Glasila na sploh, oglasil še kdo. Predvsem tisti, ki so poklicani.

V že omenjenem pravilniku člen 28 pravi: »Najmanj enkrat na leto morajo biti v Glasilu objavljeni podatki o virih za financiranje Glasila in prilog o stroških za posamezni izvod, t. j. o stroških in podatkih, ki so pomembni za izhajanje Glasila.«

Pa poglejmo, koliko ste v letu 1977 plačali za naše Glasilo.

1. Zunanji pogodbeni sodelavci: plan 20.400,— dinarjev, realizacija 18.000,— din.

2. Člani AT (prepisovanje): plan 6.000 din, realizacija 2.500 din.

3. Honorar za članke in slike: plan 25.000 din, realizacija 17.120,60 din.

4. Tiskarna: plan 144.000,— dinarjev realizacija 143.613,50 dinarjev.

SKUPAJ: plan 195.400 din, realizacija 181.234,10 dinarjev.

ad 1. Zunanji pogodbeni sodelavci: tehnična obdelava časopisa (tako imenovano ogledalo) in lektorstvo.

ad 2. Tipkanje, oziroma prepisovanje konceptov prispevkov za 5 mesecev v letu 1977.

ad 3. Porabljenih 17.120,60 din za honorarje 129 prispevkov in 112 slik.

ad 4. Stroški po pogodbi.

K temu samo še to: V letu 1977 nas je stal en izvod (to je izvod, ki ga dobi vsak posameznik v roke) din 16,78. Povsem normalno je, da ob vsebinski in finančni problematiki našega Glasila za leto 1977 damo v razpravo še plan za letošnje leto:

Zunanji pogodbeni sodelavci	20.000,— din
Honorarji	25.000,— din
Tiskarna	151.000,— din
Terminski koledar	4.000,— din

SKUPAJ 200.000,— din

Obrazložitev: Plan je višji od lanske realizacije predvsem zaradi povečanja cene uslug na trgu, višjih honorarjev z ozirom na nov pravilnik o honoriranju in ne nazadnje tudi tiskanje barvne številke Glasila ob 25-letnici podjetja.

Kaj bi rekli za zaključek? Mogoče tole: Predsednik slovenskih sindikatov Janez Barborič in sekretar v izvršnem komiteju predsedstva CK ZKJ Todor Kurtović sta zbranim urednikom na Bledu decembra 1977 vlivala pogum, in sicer da morajo njihova glasila postati še bolj samostojni dejavniki v oblikovanju samoupravnih odnosov v delovnih kolektivih. Moramo namreč doseči cilj, ki nam ga zakon o združenem delu določa kot dolžnost organov DO, in sicer »da morajo zagotoviti realno, pravočasno, resnično, popolno ter po vsebini in obliki dostojno obveščanje delavcev.«

Odgovorni urednik O. Z.
Glavni urednik S. Z.

Po vsem tem, kar ste prebrali, ostaneta samo dve vprašanji: »Ali smo izpolnjevali ta načrt? Ali smo uspeli vsaj delno opravičiti obstoj našega Glasila?«

Odgovor je težak, oziroma bi poštena analiza zahtevala kar precej prostora. Mogoče bo lažje razpresti misli, če si prej ogledamo vsebinski pregled prispevkov v letu 1977:

družbenopolitični prispevki	13	(leta 1976 — 12)
prispevki o samoupravljanju	14	(leta 1976 — 18)
o delu v podjetju	32	(leta 1976 — 33)
o delu v sindikatu	4	(leta 1976 — 9)
o delu mladine	0	(leta 1976 — 1)
o LO in CZ	4	(leta 1976 — 3)
o rekreaciji in športu	15	(leta 1976 — 21)
zabavni prispevki	17	(leta 1976 — 32)
razni drugi prispevki	30	(leta 1976 — 45)

»Gole številke«, boste rekli. Res, vendar že dolgo vemo, da je številke moč oziroma potrebno prebrati tudi drugače. Poglejmo nekatere! Rekli smo, da je bilo prispevkov »o delu v podjetju« 32. Moramo pa dodati, da je o konkretnem delu ali situaciji

Ko prečitate, pošljite svoje pripombe!

Spoštovani samoupravljajci, predstavljamo vam osnutek »Pravilnika o nagrajevanju časopisnih prispevkov« z eno samo željo, da ga prečitate, razmislite in pošljete svoje pripombe oziroma predloge uredništvu glasila.

Ta pravilnik tiskamo v našem časopisu predvsem zato, da dejansko pride do vsakega od vas, da vsak od vas pove, ali so predlagani honorarji v redu ali ne. Prepričani smo, da je prav, da tisti, ki v časopisu sodeluje, naj bo tudi dobro nagrajen.

Toliko na kratko. Pričakujemo Vaša sporočila in se vam v naprej zahvaljujemo.

uredništvo

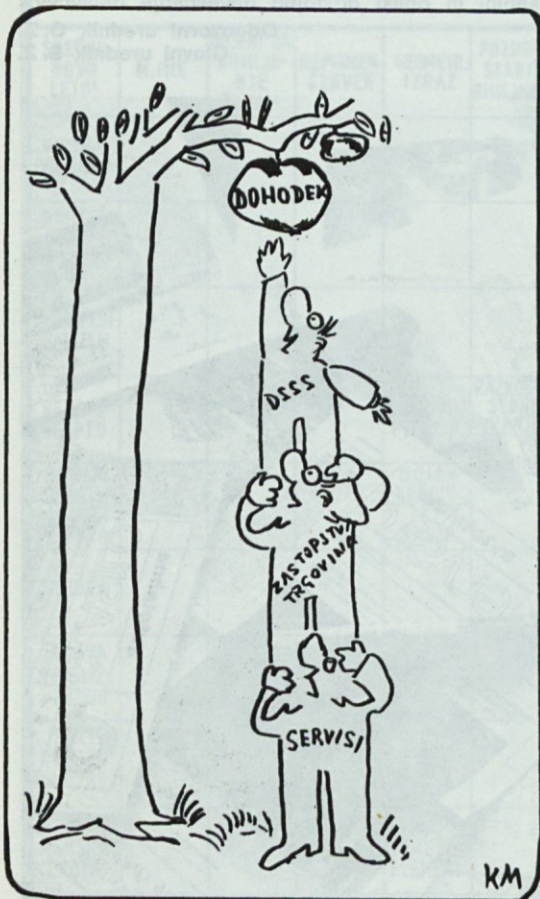
PRAVILNIK o nagrajevanju časopisnih prispevkov

1. člen

Vsak, v časopisu »Glasilo« objavljen prispevek (članek, komentar, kritika, uvodnik, poročilo, reportaža, intervju, anketa, izjava, vest, fotografija, ipd.), se avtorju honorira tako, kot je določeno s tem pravilnikom.

2. člen

Ne honorirajo se:
— nepredelana poročila, napisana za druge koristnike v podjetju,
— nepredelani zapisniki,
— prispevki v primerih, določenih z zakonom o avtorski pravici.

3. člen

Prispevke, namenjene objavi v časopisu »Glasilo«, dopisniki natipkajo z dvojnimi presledkom na pisarniški list velikosti A4 zaradi lažje redakcije in obračuna.

4. člen

Osnova za izračun honorarjev za posamezne prispevke, objavljene v časopisu »Glasilo«, je ena tipkana stran s 30 vrsticami s po 60 znaki, in sicer za:

A: Uvodnik, članek, komentar, poročilo — od 150.— din do 200.— din;

B: Reportaža, anketa, kritika, vest — od 100.— dinarjev do 150.— din;

C: Izjava, intervju, pred. zapisnik, portret, glosa, kozerija, feljton, osmrtnica — od 80.— do 100.— dinarjev;

D: OSTALO — fotografija (posebej posneta za prvo stran) — 70.— din,

ostale fotografije in risbe — 50.— din, grafikon — 20.— din,

uganke, šale, ipd. — 20.— din, križanka — 1 kvadrat — 1,50 din.

Kategorizacija prispevkov glede na zahtevnost je posebej navedena v členu 10 tega pravilnika.

5. člen

O razporeditvi prispevka na posamezne v 4. členu navedene kategorije odloča odgovorni in glavni urednik.

Če se avtor prispevka ne strinja z odločitvijo odgovornega in glavnega urednika o razporeditvi v kategorijo oziroma s honorarjem in se pritoži v 15 dneh po prejemu honorarja, dokončno odloči uredniški odbor.

6. člen

Delavcem, navedenim v členu 7 tega pravilnika, pripada mesečni pavšal, če delo, potrebno za časopis, opravljajo izven rednega delovnega časa.

Delavcem, ki delajo za časopis po organizacijski shemi DO in zato prejema redni OD, pavšal ne pripada.

7. člen

Na osnovi prvega odstavka člena 6 tega pravilnika pripada odgovornemu in glavnemu uredniku za delo in odgovornost, ki je določena s »Pravilnikom o urejanju izdajateljskih razmerij in o izdajanju Glasila«, dalje za pregled vsebinske zasnove prispevkov in dela s tiskarno, pavšal v višini 1.000.— din mesečno.

Strojepisni, ki prepisuje na pisalnem stroju vse koncepte prispevkov za časopis, pripada pavšal v višini 500.— din mesečno.

Delavcu, ki opravlja za časopis lektorska dela, pripada pavšal v višini 500.— dinarjev mesečno.

8. člen

Delavcem, s katerimi DO sklene pogodbo za delo pri časopisu (zunanji sodelavci) kot npr. tehnična obdelava materialov za časopis (ogledala), dalje lektorstvo ipd. se višina honorarja določa na podlagi tržne cene takih del.

9. člen

Nalog za izplačilo honorarjev se predloži GRS vsak mesec takoj po izidu redne ali izredne številke časopisa Glasilo. Honorarji se nakazujejo ob izplačilu mesečnih osebnih dohodkov.

10. člen

Glede na zahtevnost prispevka in temu ustrezno kategoriziranje se prispevki delijo:

A: **Uvodnik** — je prispevek, ki je povzetek mnenja nekega kolektivnega organa. Odpira najvažnejša vprašanja delovne organizacije in njenih delov ter hkrati osvetljuje glede na to mnenje vezane dolžnosti posameznikov, organov ali služb.

Članek — je prispevek, ki z dejstvi in na več načinov pojasnjuje določeno stanje, pojav, problem, istočasno pa svetuje in predlaga rešitev in ima običajno več podnaslovov.

Komentar — je izrazito osebni prispevek, lahko tudi polemičen, v katerem avtor tako reagira na določen dogodek, da bi za svoje stališče pridobil čimveč bralcev.

Poročilo — je novica o nekem dogajanju, opisana živahno in tako, da je čutiti odnos avtorja do primera, ki ga opisuje. Avtor osebno doživlja ali opazuje to, o čemer poroča.

B: **Kritika** — je pogumna ocena določenega dejanja ali stanja, ki poskuša dokazovati njegovo zgrešenost in vplivati, da se takšne napake ne bi več ponavljale. Vedno tudi nakazuje po mnenju avtorja pravilno pot.

Reportaža — je prispevek čustvene in dramatične vsebine, ki ima določeno literarno vrednost. Opisuje resnično dogajanje, sredi katerega je človek oziroma ljudje. Avtor osebno sodeluje ali opazuje, kar opisuje.

Anketa — je prispevek, v katerem vsi vprašani odgovarjajo na enaka vprašanja, ne da bi vedeli za odgovore drugih.

Vest — je povsem resnična novica o nekem dogodku, kratka ali poljubno dolga, vendar zgoščena, v kateri ni čutiti avtorjevih misli ali pogledov.

C: **Izjava** — je mnenje posameznika ali skupine o določenem dogodku, problemu. Objavi se v celoti ali skrajšano.

Predejan zapisnik — je skrajšan zapisnik o sejah oziroma zasedanjih.

Intervju — je prispevek, v katerem vprašani neposredno sporoča bralcem odgovore na postavljena vprašanja.

Portret — je prispevek, s katerim opisujemo življenjsko celovitost enega samega človeka.

Glosa — je satirično komentiranje, določene literarne vrednosti obrobni dogajanj. Ostro smeši pomanjkljivosti in nepravilnosti. Ima »kisel« priokus. Napisana zgodba je lahko na osnovi resničnih in tipičnih primerov ali pa delno oziroma v celoti izmišljena.

Kozerija — je sproščeno, pogumno, očitajoče opisovanje razprav, odnosov ali navad v kolektivu, temelji na resničnih dogodkih. Navaja lahko prava imena in resnične podatke.

Feljton — je prispevek določene literarne vrednosti o vsakdanjem življenju, delu, koščku sveta in podobnem. Avtor svoje misli in zapažanja podaja v prvi osebi. V to zvrst se uvrščajo tudi prispevki mladih dopisnikov.

Osmrtnica — je preprosta, pietetna biografska novica o pokojni osebi.

11. člen

Ta pravilnik stopi v veljavo takoj, ko ga sprejme Delavski svet DO.

Cenjani bralci

Letos praznujemo 25-letnico Avtotehne. Pri sestavi programa za slovesno proslavo, za udeležbo reklame, za športno tekmovanje itd. je v načrtu tudi svečana številka našega Glasila.

Zato ponovno prosimo vse vas, od aktivnih do vas, ki ste že v penziji, da doma pobrsate po fotoalbumih in poiščite stare fotografije iz Avtotehne in nam jih dostavite.

Fotografije lahko prikazujejo zunanjo ali notranjo situacijo zgradb, delovnih prostorov, skupinske posnetke nekdanjih članov delovne organizacije, izlete in podobno kjerkoli v Jugoslaviji.

Slike bomo prefotografirali, seveda vsako tudi honorirali in vrnili.

Prosimo Vas samo še, da nam slike dostavite do konca februarja t. l. Hvala!

uredništvo

Vsi lahko zbolimo, ampak...

Kadar govorimo o uspešnem poslovanju delovne organizacije, moramo vedeti, da je prisotnost delavcev na delovnem mestu eden od temeljnih pogojev, da se dosežejo postavljeni cilji. Več ali manj kontinuirana prisotnost na delovnem mestu je pogoj za kvaliteto in kvantiteto dela, s tem pa tudi za rezultate dela. Delovni proces naj bo čim redkeje prekinjen, delo v tem procesu naj opravljajo delavci, ki so zanj usposobljeni in ga morejo opravljati brez večjih naporov.

Iz izkušenj vemo, da je za vrsto delovnih opravil potrebna daljša ali krajša priučitev, mnoga pa so take narave, da jih je mogoče opravljati le skupinsko, ker so sestavljena iz verige delovnih operacij, katerih vsaka zahteva posebna specializirana znanja. Druga so zopet taka, ki zahtevajo poleg posebnih znanj tudi posebne psihofizične lastnosti udeležencev delovnega procesa. Čim več delavcev, posebno onih, katerih znanja in usposobljenosti ter vezanosti na teamsko delo so pogoj za uspešno odvijanje tehnološkega procesa, izostanek z dela, tem večje in hujše so motnje v tem procesu. Iz-

ostale delavce je treba nadomeščati nemalokrat z manj usposobljenimi ali usposobljenimi za drugačno delo, kar pomeni za vsako organizirano proizvodnjo ali drugo vrsto dejavnosti hudo obremenitev in negativni vpliv na planirani dohodek. Zaradi navedenega velja posebna skrb naše delovne organizacije odpravljanju vzrokov, zaradi katerih prihaja do izostankov, med katerimi so praviloma po številu na prvem mestu t.i. bolniški izostanki. Pregledi izostankov z dela, predvsem pa izostankov zaradi bolniških stanj ter analiza in odpravljanje vzrokov spadajo zaradi tega med poglobitve naloge kadrovske-socialne službe in

službe varstva pri delu. Uspešnost odpravljanja vzrokov pa je seveda odvisna od vrste faktorjev, tako med drugim od organiziranosti omenjenih služb, od uspešnosti in doslednosti zdravstvenih delavcev in ne nazadnje od samih delavcev in samoupravnih organov v delovni organizaciji. Le-ti lahko s družbeno organizirano akcijo storijo marsikaj, da se bolniški izostanki zmanjšajo. Želimo, da bi bili delavci naših temeljnih organizacij združenega dela in skupnih služb seznanjeni s tovrstno problematiko v naši delovni organizaciji in zato podajamo nekaj osnovnih pregledov zdravstvene odsotnosti z dela:

PREGLED ZDRAVSTVENE ODSOTNOSTI Z DELA OD 1. 1. DO 30. 12. 1976

TOZD	Štev. zap.	Štev. zdrav. odsotnih		Štev. vseh izgub. del. dni	Štev. izgub. dni kot nezgoda		Štev. izgub. dni porodništva		Štev. izgub. dni ostale zdrav. od.	
		%	%		%	%	%	%		
I.	153	73	47,7	2879	179	6,2	453	15,7	2247	78
II.	148	55	37,1	1060	352	33,2	690	65	18	1,6
III.	72	29	40,2	741	17	2,2	512	69	212	28,6
IV.	82	31	37,8	912	123	13,4	54	5,9	735	80,5
V.	74	32	43,2	814	—	—	89	10,9	725	89
DSSS	174	65	37,3	1676	181	10,7	797	47,5	698	41,6
Skupaj	703	285	40,5	8082	825	10,5	2595	32	4635	57

TABELA I:

Iz tabelarnega pregleda vidimo, da je bilo v letu 1976 od povprečno 703 zaposlenih delavcev odsotnih iz zdravstvenih razlogov kar 285 ali 40,5%. Zaradi tega smo izgubili 8.082 delovnih dni ali 64.656 delovnih ur. To pomeni, da je bilo v pov-

prečju odsotnih 26,5 delavcev. Glede na dohodek na zaposlenega, ki je bil ustvarjen v letu 1976, znaša izpad dohodka 3.618.603 din (361 S. milijonov) ali 3,77%, ali na enega zaposlenega 136 tisoč 551 din. Če od skupnega števila odštejemo 2.595 dni zaradi porodniške odsotnosti, nam

ostane še vedno 5.487 delovnih dni, ki so šli v izgubo zaradi nezgod pri delu (852 dni) in zaradi drugih zdravstvenih razlogov (4.635 dni). Preračunano v delavce oziroma delovna mesta pomenijo ti izgubljeni dnevi izgubo dela 18 delavcev oziroma v povprečju 18 praznih delovnih mest.

TABELA I/A

TOZD	Štev. zap.	Štev. zdrav. odsotnih	KVALIFIKACIJA STRUK. ZAPOS.								
			%	NK	PK	KV	VK	NS	OS	VIS	VSI
I.	153	73	47,7	4	2	46	7	8	5	—	1
II.	148	55	37,1	8	1	28	6	3	7	1	1
III.	72	29	40,2	—	—	10	1	5	11	1	1
IV.	82	31	37,8	—	—	7	1	3	18	1	1
V.	74	32	43,2	2	5	10	—	5	10	—	—
DSSS	174	65	37,3	8	4	18	—	13	19	1	2
Skupaj:	703	285	40,5	22	12	119	15	37	70	4	6

Skupno število zaposl.	Štev. ods. iz zdrav. vzrokov		Število izgub. delov. dni		Štev. izgub. del. dni zaradi								
	1976	1977	1976	1977	nes. pri delu		porod.		ostal. zdr. vzrokov				
	št.	%	št.	%	76	77	76	77	76	77			
708	695	131	18,5	1928	27,6	1992	2949	298	282	644	743	1050	1924

TABELA II.

POGOSTOST ZDRAVSTVENE ODSOTNOSTI	%
nesreče pri delu	5,9
porodniška odsotnost	2,4
ostala zdravstvena odsotnost	32,1
SKUPAJ:	40,5

TABELA III.

RESNOST ZDRAVSTVENE ODSOTNOSTI	%
nesreče pri delu	10,5
porodniška odsotnost	32,1
ostala zdravstvena odsotnost	57,3
SKUPAJ:	100

Vzrok izostanka	1976	1977
	%	%
nesreče pri delu	1,8	1,7
porodniška odsotnost	1,4	1,7
ostali vzroki zdravstvene odsotnosti	15,2	24,1
	18,5	27,5
Vzrok izostanka	1976	1977
	%	%
nesreče pri delu	14,9	9,5
porodniška odsotnost	32,3	25,1
ostala zdravstvena odsotnost	52,7	65,2
	100,0	100,0

TABELA I/A:

Izpad delovnih dni po kvalifikacijski strukturi pa proporcionalno ustreza kvalifikacijskemu sestavu delavcev Avtotehne in izpostavljenosti nevarnostim obolenj. Glede na število zaposlenih je pogostost obolenj naslednja:

TABELA II:

Tabela prikazuje odstotek odsotnosti z dela glede na število zaposlenih in prikazuje zdravstveno odsotnost glede na vrsto vzroka, zaradi katerega je prišlo do izostanka. Vidimo, da sta porodniška odsotnost in odsotnost zaradi nesreče pri delu razmeroma nizki, saj predstavljata obe skupaj slabo tretjino drugih vzrokov odsotnosti.

V tabeli III pa je prikazana resnost zdravstvene odsotnosti, to je medsebojno odstotno razmerje med posameznimi vzroki zdravstvenih izostankov. Iz tabele izhaja, da izostanki zaradi nesreč pri delu in porodniške odsotnosti ne presegata normalnega povprečja (za Ljubljano) odsotnosti zaradi omenjenih dveh vzrokov. Posebno analitično obdelavo pa bi zahtevala zdravstvena odsotnost zaradi drugih vzrokov, vendar pa nam to na sedanji stopnji organiziranosti naših služb še ni mogoče.

Iz primerjalnega prikaza zdravstvene odsotnosti z dela med prvimi četrtletjem 1976 in istim obdobjem 1977 izhaja, da sta se tako pogostost kot resnost zdravstvene odsotnosti precej povečali.

Iz preglednice je razvidno, da se je v primerjalnem obdobju skupna odsotnost delavcev iz zdravstvenih razlogov znatno povečala kljub temu, da se je v istem času povprečno število zaposlenih znižalo. Pogostost zdravstvene odsotnosti iz dela je naslednja:

Iz obeh primerjalnih tabel je razvidno, da sta se izostanka zaradi nesreč pri de-

lu in porodništva v letu 1976 proti 1977 zmanjšala, v znatnem porastu pa so izostanki zaradi ostalih zdravstvenih vzrokov. Prav tem bosta v prihodnje morali kadrovske-socialna služba in služba varstva pri delu posvetiti posebno skrb. Prizadevanja naj bi bila predvsem v preventivni smeri. To področje dela nam je še tuje, vendar v uvodu omenjene številke govorijo zato, da se ta skrb izplača. V tekočem letu bo treba razmišljati o tem, da se še izboljšajo splošni delovni pogoji, skuša organizirati zdravstvena služba za naše delavce in da se s pomočjo socialne službe začasno spremlja in analizira socialna obolenja (alkoholizem ipd.) ter prepreči njihove vzroke in posledice.

K preprečevanju vzrokov obolenj daje svoj prispevek tudi športno-rekreativna dejavnost, zato bo tudi organiziranju teh aktivnosti v tekočem letu treba posvetiti več pozornosti. Po zgledu mnogih kolektivov bi kazalo razmišljati o tem, da se v perspektivi te naloge poverijo posebej izšolanim strokovnjakom. Končno menimo, da bi bilo potrebno uvesti boljši nadzor nad izrabo letnega dopusta naših delavcev. Opustiti bi kazalo precej razširjeno razvado, da se letni dopust izrablja po posameznih dnevih, kot pač nanese potreba ali želja posameznika.

Posebej je treba opozoriti na podatke v zadnji tabeli, ki izkazuje zmanjšanje nesreč pri delu za 5,4%. Z vso gotovostjo lahko trdimo, da je to posledica učinkovitosti službe varstva pri delu.

Naša bodoča prizadevanja bodo šla v smer analiziranja ostalih vzrokov zdravstvene odsotnosti, kar bo ena izmed temeljnih nalog naše kadrovske in socialne službe in službe varstva pri delu v letu 1978.

Dir. spl. sektorja
J. RAJER

Kot vsako leto tako tudi letos objavljamo čestitke, ki jih preko našega uredništva pošiljajo vam, cenjeni bralci, naši prijatelji in znanci.

Dovolite, da se v Vašem imenu vsem skupaj zahvalimo in zaželimo kot oni nam obilo zdravja, uspehov in zadovoljstva.

uredništvo

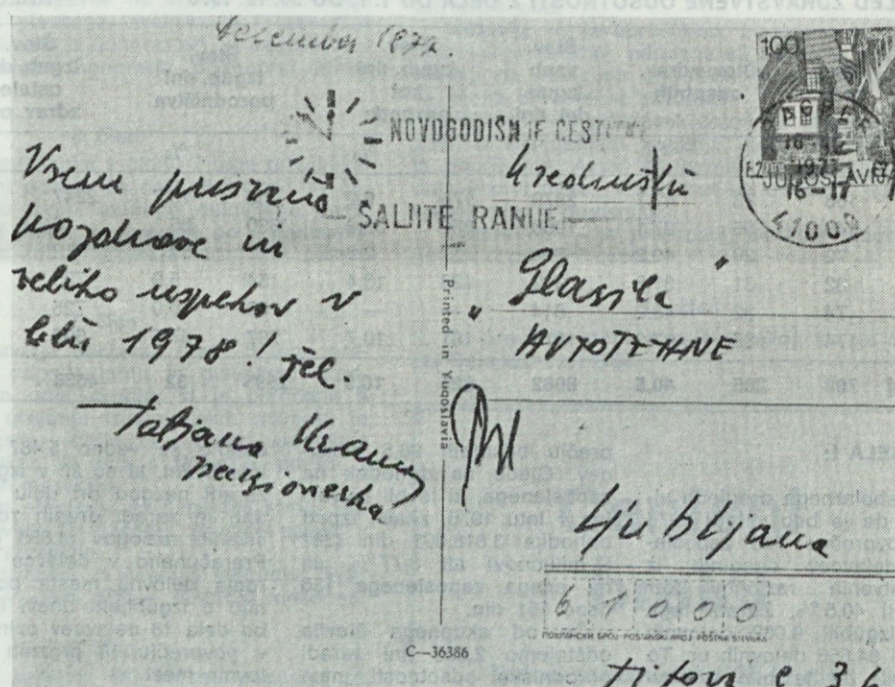
Želijo vam

Srečno in
uspehov polno
Novo Leto
1978
vam in
celemu
Kolektivu
želi družina
Koren

To je čestitka družine Koren iz Idrskega. Družina, kateri je naš kolektiv neposredno nudil pomoč ob hudem potresu v Posočju.

Dragi Korenovi, iskreno se Vam zahvaljujemo in Vam želimo lepše in zdravo življenje v bodoče.

kolektiv

Takole vam vošči naša tovarišica in nekdanja sodelavka, Tatjana Kramar.

Iskrena hvala z enakimi željami.

kolektiv

Poštovane kolegice - kolege!

Uspješno i vesel odočekajte i ispratite ove naše praznike

Sretan početak u novj godini želi

Vam - mi kupac - Drago Rašić -
Methović

Tudi naše stranke se Vas spominjajo. Dovolite, da se v našem glasilu vsem prav lepo zahvalimo.

uredništvo

Poročilo varstva pri delu

ZA OBDOBJE OD 1. 1. DO 31. 12. 1977 IN PRIMERJAVA Z LETOM 1976

S končno letno analizo varstva pri delu v AT smo prišli do podatkov, ki kažejo na določene pozitivne premike tudi na področju varstva pri delu. Na področju normativne dejavnosti smo na nivoju AT in TOZD sprejeli Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in etnotnih merilih za urejanje VPD v AT, ki okvirno opredeljuje in ureja to področje v Samoupravnem sporazumu in osmih pravilnikih varstva pri delu.

Poudariti je potrebno, da so kot osnutek pravilnika še pripravljene štiri pravilniki in tehnična navodila za uporabo delovnih priprav in naprav, ki bodo predloženi v sprejem v prvem tromesečju leta 1978. S tem bi bili samoupravni akti s področja VPD urejeni. Zaživelci pa bodo, če jih bo sleherni v delovni organizaciji tudi izvajal. Trend gibanja nezgod v letu 1977 v primerjavi z istim obdobjem v letu 1976 je v upadanju, kar kaže na določeno stabilizacijo gibanja nezgod in urejenost VPD. Pozitivno gibanje nezgod v delovni organizaciji je predvsem odvisno od urejenosti VPD v uveljavljanju predlaganih in sprejetih ukrepov v neposredni proizvodnji — praksi.

Analiza 1. 1.—31. 12. 1976/77 nezgode delavcev Avtotehna Ljubljana za leto 1977 v primerjavi s 1976

V navedenem obdobju je bilo evidentiranih 28 nezgod. V istem obdobju leta 1976 pa 42 nezgod. To predstavlja zmanjšanje v absolutnem številu za 14, kar je za 41% manj.

Iz analize nezgod je razvidno, da pogostnost (P) nezgod odstopno pada, vendar je resnost (R) v minimalnem upadanju, s katerim pa ne moremo biti zadovoljni. Da se resnost v letu 1977 ni bistveno spremenila, je vzrok (nesreč) nezgode v prvem trimesečju, ki je zahtevala občutno daljšo zdravstveno odsotnost z dela. V drugi polovici leta 1977 so se številčno nezgode zmanjšale iz 18 na 10 nezgod in odsotnost z dela za 3 odstotke oziroma za tri delovne dni manj na eno nezgodo.

II. Pregled zdravstvenega stanja delavcev v AT

V analizi obolenja je razvidno, da smo izvršili periodični zdravstveni pregled naslednjih delavcev:

- avtokleparji 12 delavcev,
- avtoličarji 7 delavcev,
- pri zaščiti proti koroziji vozil 3 delavcev,
- avtopralci 4 delavcev.

Vsi delavci so po pregledu delazmožni, vendar se pri nekaterih opaža okvara sluha, koleričnost ter nekatere notranje bolezni, ki pa niso vzrok poklicnega obolenja.

V letu 1977 smo dokončno izvršili pregled vseh delav-

Nadaljevanje na 6. str.

A. 1. POGOSTNOST NEZGOD (P₁) skupaj na delu in na poti

Obdobje nezgod	P Z	N	P ₁ %
1976	708	42	5,9
1977	703	28	3,9

2. POGOSTNOST NEZGOD (P'₁) skupaj samo na delu

Obdobje I.—XII.	N'	P' ₁ %
1976	29	4
1977	24	3,4

Z — povprečno število zaposlenih
 N — število nezgod na delu in poti
 N' — število nezgod na delu, brez nezgod na poti
 P₁ — število nezgod na vsakih 100 zaposlenih, računano z N'

B. 1. RESNOST NEZGOD (R) skupaj nezgode na delu in na poti

Obdobje I.—XII.	N	d	R %	Izgubljeni dnevi na eno nezgodo
1976	42	731	17,4	17
1977	28	492	17,5	17

2. RESNOST NEZGOD (R₁) brez nezgod na poti

Obdobje I.—XII.	N ₁	d ₁	R ₁ %	Izgubljeni dnevi na eno nezgodo
1976	29	481	16,5	16
1977	24	400	16,5	16

N₁ — število nezgod na delu, brez nezgod na poti
 d — število izgubljenih dni zaradi nezgod na delu in poti
 d₁ — število izgubljenih dni zaradi nezgod samo na delu in brez nezgod na poti

NESREČE PRI DELU

Pregled zdravstvene odsotnosti z dela od 1. 1. do 31. 12. 1976

TABELA I

TOZD	Štev. zap.	Štev. nezgod	%	Število nezgod na		Štev. izgubljenih dni		Skupaj izgub. dni
				delu	poti	na delu	na poti	
I.	148	12	8,10	7	5	61	117	178
II.	153	15	9,80	13	2	149	27	176
III.	74	3	4,05	2	1	10	4	14
IV.	89	2	2,24	1	1	144	9	153
V.	74	—	—	—	—	—	—	—
DSSS	170	10	5,88	6	4	117	93	210
SKUPAJ:	708	42	5,93	29	13	481	250	731

TABELA I/A

TOZD	Štev. zapos.	Štev. nezg.	%	Kval. struktura						Dan v tednu					Mesec v letu													
				NK	KV	VK	SR	VIS	VIS	P	T	S	Č	P	S	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
I.	148	12	8,10	1	10	—	1	—	—	3	2	3	1	3	—	1	2	2	—	—	—	—	—	1	2	2	—	2
II.	153	15	9,80	1	10	1	3	—	—	4	2	2	5	1	1	—	1	1	1	2	1	1	1	2	5	—	—	
III.	74	3	4,05	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
IV.	89	2	2,24	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
DSSS	170	10	5,88	—	6	—	3	1	—	3	2	2	1	2	—	1	2	1	—	1	2	1	—	1	—	1	—	—
SKUPAJ:	708	42	5,93	3	29	2	7	1	—	11	7	8	7	8	1	3	6	4	1	3	4	2	2	6	7	1	3	

Pregled zdravstvene odsotnosti z dela od 1. 1. do 31. 12. 1977

TABELA II

TOZD	Štev. zap.	Štev. nezgod	%	Število nezgod na		Število izgubljenih dni na		Skupaj izgubljenih dni
				delu	poti	delu	poti	
I.	149	13	8,72	13	—	227	—	227
II.	151	5	3,31	4	1	80	36	116
III.	64	1	1,56	—	1	—	22	22
IV.	95	3	3,15	3	—	37	—	37
V.	79	3	3,72	3	—	46	—	46
DSSS	165	3	1,81	1	2	10	34	44
SKUPAJ:	703	28	3,98	24	4	400	92	492

TABELA II/A

TOZD	Štev. zap.	Štev. nezg.	%	Kval. struktura						Dan v tednu					Mesec v letu												
				NK	KV	VK	SR	VIS	VIS	P	T	S	Č	P	S	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I.	149	13	8,72	1	11	1	—	—	—	1	4	2	3	3	—	3	1	3	—	1	1	3	—	1	—	—	—
II.	151	5	3,31	2	3	—	—	—	—	2	—	—	2	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
III.	64	1	1,56	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV.	95	3	3,15	—	2	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.	79	3	3,72	2	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
DSSS	165	3	1,81	2	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ:	703	28	3,98	27	18	1	2	—	—	5	6	6	6	3	2	3	3	7	2	1	2	3	—	3	1	2	1

Novoletni šahovski turnir

V decembru so se pojavili lični plakati, delo mojstra Jerovca, na vseh objektih Avtotehne in vabili k udeležbi na novoletnem šahovskem turnirju.

Odziv je bil sorazmerno velik, čeprav še ne tak, kot bi ga želeli. Prijavilo se je 16 kandidatov. Prvotno je bil namen, da bi igrali v dveh jakostnih skupinah. Vendar to zaradi števila prijav ni bilo izvedljivo.

Za to pomembno srečanje so bile pripravljene tudi praktične nagrade za prva tri mesta. To so bile tri šahovske garniture v različnih vrednostih, in sicer 500, 400 in 300 dinarjev. Namen teh praktičnih nagrad, ki so bile podeljene na tem turnirju prvič, je bil čim bolj popularizirati šah.

Vedeti je namreč treba, da je lahko ta igra ena od naj-

masovnejših, po sredstvih, vloženih vanjo, pa ena najcenejših od rekreativnih dejavnosti.

Prostor za novoletni šahovski turnir nam je odstopil GM OPEL SERVIS na Celovški 228. Za to njihovo razumevanje se jim ob tej priliki lepo zahvaljujemo.

V zaporednih treh četrtkih se je odvijal boj na štiriinšestdesetih kvadratih. Lahko povemo, da ni bil nič manj srdit kot v Beogradu, kjer sta prav ta ačs igrala Korčno in Spasski. Bil je pravi Beograd v malem. Mnogo partij je bilo lepih in zapletenih. Vse so bile deležne pohval in živahnih komentarjev.

Redki udeleženci so v boju omagali in po nekaj odigranih kolih odstopili. Vsi ostali pa so vzdržali do konca; seveda kdor je omagal,

so se mu pisale ničle. Taka so pač pravila.

Ob zaključku novoletnega šahovskega turnirja in slavnostni podelitvi nagrad je bil vrstni red prvih desetih naslednji:

	Točk
1. PODRŽAJ IVO	15
2. BOGOSAVLJEVIČ MILAN	14
3. BREGAR RADO	12
4. PREMK SILVO	9,5
5. BOGDANOVIČ VLADIMIR	8,5
6. JELOVČAN JOŽE	8
7. KNAPFELJC CIRIL	7,5
8., 9. in 10. mesto	
si delijo:	
TOMINC STANE	7
JERALA VINKO	7
ČUK ANTON	7

Marsikdo od udeležencev turnirja bo imel pripombo na vrstni red. Res je, da je kdo prvič igral na čas in ga je ura motila. Prav tako so nekateri sicer dobljene partije izgubili na čas.

Ura teče in za preveč razmišljajoče zastavica pade. Ne ozira se na nikogar in to je pošteno.

Zato pozivamo vse, ki imajo kakršnekoli pomisleke na vrstni red prvih desetih, da pridejo ob četrtih ob petih na Celovško 228, kjer bo vsak z vsakim lahko v miru (po želji tudi brez ure) preizkusil svoje znanje.

J. KONČAN

Važnejši predpisi od 2. 12. do 31. 12. 1977

1. Kakšni morajo biti poslovni prostori trgovinskih OZD:

GV — V GZ 22. 12. 1977, št. 51/77

2. Podatki o uporabnikih družbenih sredstev: G. V — Svetovalec 22. 12. 1977, št. 59/77

3. Uredba o načinu in pogojih, ob katerih lahko uporabniki družbenih sredstev odpirajo in odpravljajo žiro račune pri SDK (Ur. I. SFRJ 59/77).

4. Odlok o pogojih in načinu za izdajanje dovoljenj za uvoz in izvoz blaga v letu 1978. (Ur. I. SFRJ 59/77).

5. Pravilnik o inventuri (popisu) sredstev in njihovih virov (Ur. I. SFRJ 59/77).

6. Odredba o načinu in rokih za predložitev prijav o sklenjenih pogodbah OZT v prometu. (Ur. I. SFRJ 60/77).

Kdaj bomo?

Da, kdaj bomo v našem glasilu pisali o:

— organizaciji, delu in načrtih naših TOZD? O kadrih, izobraževanju, dohodku, delitvi, ocenjevanjih itd. itd.?

— načrtih sindikata? O tem, kako pride po novem sindikat do denarja, kje je in kje mora biti prisoten?

— mladini in njenem »mirvanju«?

— naši menzi? Kako pridemo do cen posameznim artiklom (npr. čaše mleka, kavice, toplega ali hladnega obroka itd.)? Kdo izdelava kalkulacije in kdo jih potrdi? Kakšen je npr. mesečni inkaso (s kvoto po sindikalni listi)? Kaj se dogaja, kadar je plus oziroma minus? Ali od dobavitelja vse pospravimo? Ali imamo pravico na reklamacijo? Ali se držimo pravila: če nekoga ni dan ali več, da mu obrok (ali vrednost obroka) zapade? Ali se do sodelavcev (konkretno servirk) obnašamo konkretno in ne zahtevamo od njih tistega, za kar so zadolženi drugi?

— reprezentanci? Ali je to strošek, za katerega lahko vsi vemo? Ali dosledno koristimo bone za reprezentanco, ali včasih tudi za same sebe?

— porabi potrošnega materiala? Mogoče ni umestno ali pa ni omembe vredno. V razmislek nekaj podatkov: potrošnega materiala smo porabili: leta 1974 za 825 tisoč 877,07 din pri 650 ljudeh, leta 1975 za 1 milijon 205.034,01 din pri 700 ljudeh in leta 1976 za 934 tisoč 726,82 din pri 695 ljudeh.

— vsem tistem, kar v bilancah slišimo in beremo, pa ni specificirano, npr. o problematiki naše reklame, inventure itd. itd.

Predstavljamo si, da bi prispevki o navedenih primerih kakor tudi drugih morali prikazovati stanje s kritične (ne kritizerske) strani z željami, če ne celo z zahtevami, kje in kaj moramo popraviti in kako. Razmislite in vzemite pero v roke!

Uredništvo

Delovni kolektiv TOZD Trgovina je v lanskem letu obdaroval duševno prizadete učence Vzgojnega zavoda Janez Levca v Ljubljani. Danes pa vam posredujemo:

ZAHVALO

Najlepše se vam zahvaljujemo za 47 puloverjev, ki ste jih podarili srednje duševno prizadetim učencem oddelkov za delovno usposabljanje našega vzgojnega zavoda Janeza Levca v Ljubljani.

Direktor:
ZDRAVKO JERAS

Poročilo varstva pri delu

Nadaljevanje s 5. str.

cevi, ki so neposredno zaposleni v proizvodnji, in sicer:

- avtomehaniki različnih specializacij,
- skladiščni delavci,
- vozniki motornih cestnih vozil,
- transportni delavci,
- delavci družbene prehrane.

Skupno je bilo na zdravniškem pregledu 199 delavcev, ki so delazmožni. Znaki alkoholizma so bili zapaženi pri petih delavcih.

Iz analize psihičnih obremenitev delavcev AT lahko zaključimo:

- enoličnost — monotono dela je izključena,
- nočnega dela ni,
- pri normiranem postopku dela niso dani pogoji za preobremenitev,
- podaljšan delovni čas ne obstaja v takšni meri, da bi vplival na zdravje delavcev.

Iz nekaj naštetih primerov je razvidno, da nekih posebnih psihofizičnih naporov ni, bil pa je primer telesne utrujenosti zaradi delovnega prostora, ki pa smo ga nadomestili z novim delovnim prostorom. To je prostor telefonista.

III. Požarno varstvo v AT

V letu 1977 smo izvršili periodične preglede (delovnih) gasilnih sredstev in naprav. Med letom smo izvršili praktični preizkus gasilske ekipe,

ki je pokazal določene pomanjkljivosti, kot npr.:

- premajhna kapaciteta vodnih cevi,
- premajhen pritisk vode,
- ureditev skupnega skladišča za CZ in sredstva za požarno varnost.

Med letom smo imeli obisk RID za požarno varnost, ki je pozitivno ocenila gasilska sredstva, organiziranost gasilskih ekip, situacijski načrt gasilskih sredstev.

IV. Poučevanje in vzgajanje iz varstva pri delu

Na področju varstvene vzgoje in poučevanja smo dejansko šele na začetku, kajti ne smemo misliti, če smo izvršili tečaj VPD, da smo s tem dosegli že zaželeno cilje. Nasprotno, poučevanje VPD mora biti nenehno prisotno s proizvodnimi, vodilnimi in vodstvenimi delavci, le to nam je lahko pozitivni kazalnik uspešnosti na področju varstva pri delu. Do sedaj smo preko Zavoda SRS za VPD organizirali tečaj VPD, katerega je uspešno končalo 233 delavcev. Za nadaljnje poučevanje in preverjanje znanja s tematiko VPD se pripravljamo načrt izobraževanja, katerega naj bi v delovni organizaciji AT izvedli sami.

Delovna organizacija AT je zajela tudi širše področje poučevanja VPD, saj je dodatno poslala 5 delavcev v tečaj za voznike viličarjev, tako da imamo v naši transportni službi 29 delavcev s

spričevalom voznika viličarjev, kar je sestavni del varstva pri delu v transportno skladiščni službi.

Da bi se izognili morebitni nevarnosti pri delu v mehanični delavnici, vzdrževalni službi in avtokleparski delavnici pri delu z varilnimi aparati (avtogeno in elektro varjenje) so dodatno opravili 4 delavci varilni tečaj. S tem smo preprečili uporabo varilnih aparatov brez predhodnega ustreznega znanja o uporabi le-teh.

V. Kršitev predpisov varstva pri delu

Pri analizi varstva pri delu se ugotovi, da so med letom bili storjeni prestopki predpisov VPD. Hujši primeri kršitve so se reševali — obravnavali preko disciplinske komisije. V disciplinskem postopku sta bila dva primera vinjenosti in dva primera ogroženosti požarne varnosti. V obeh primerih ni bilo večje fizične in finančne škode, vendar je potrebno poudariti, da bi lahko kršitve predpisov VPD povzročile večjo gmotno škodo.

Za zaključek informativnega poročila VPD naj poudarim, da je dolžnost vsakega posameznika, da prispeva čim večji del k varnosti pri delu, kar naj bi bila tudi osnova za zmanjšanje pogostosti in resnosti nezgod pri delu.

Za VPD Avtotehne:
Marjan Šumljak,
varn. ing.

Salama za dedka Mraza

Vrsto let se drži Avtotehna lepe navade in ob koncu leta obdaruje z določenim zneskom malčke naših delavcev za dedka Mraza.

Dogaja pa se zadnja leta, da namesto gotovinskega zneska dobijo starši vrednostne bone za nakup daril pri določeni trgovski organizaciji. To je vsekakor v korist Avtotehni kot tudi organizaciji, pri kateri bone kupimo. Vendar pa se je pri tem pozabljalo na nekaj, kar se bo najbolj videlo na konkretnem primeru.

Z ženo sva sredi decembra hodila po naših trgovinah, se pasla po bogato založenih policah z otroškimi igračkami in se odločevala, s kakšno igračko bi obdarila najina otroka. Spomnil pa sem se, da bomo za obdaritev v Avtotehni dobili bone, in ker denarja, posebno ob novem letu, ni nikoli preveč, bone pa tudi ne moreš porabiti za karkoli, sem sklenil, da bova kupila da-

rila kasneje. Dnevi so minevali, police z igračkami so se praznile, bonov pa od nikoder.

Končno so tako rekoč predzadnji dan prišli, a žal so se tudi vsak dan bolj »izčrpale« police v NAMI dobesedno spraznile. Drugod pa za ta »denar« ne dobiš ničesar. Ker tudi pri oblačilih 2 dni pred inventuro ni bilo navedeno, sva z ženo kupila za bone meso, salamo in ostalo »špicerijo«. Igrače sva šla kupiti drugam za gotovino, a izbira tudi tam ni bila dosti boljša.

Otroka sta se sicer navedla za novo leto, a sem prepričan, da bi raje videla pod novoletno jelko darila, o katerih sta že mesec dni sanjarila, kot pa dve salami.

Kaj je treba storiti, da naslednje leto ne bo zopet isto, ne bom pisal, saj se odgovori vsiljujejo sami. Upam le, da se jih bodo spomnili pravi ljudje.

rd

Koncentracija pred streljanjem

Pozorno poslušanje

Kdo bo prvi razstavil in sestavljal samokres

Fotoreportaža s tečaja zaščitnikov

(prva grupa)

Poročilo o seminarju preberite v
naslednji številki

Naš predavatelj tov. Žužek

Streljanje z zračno puško

Streljanje s samokresom

Prvič, zares (zračna puška)

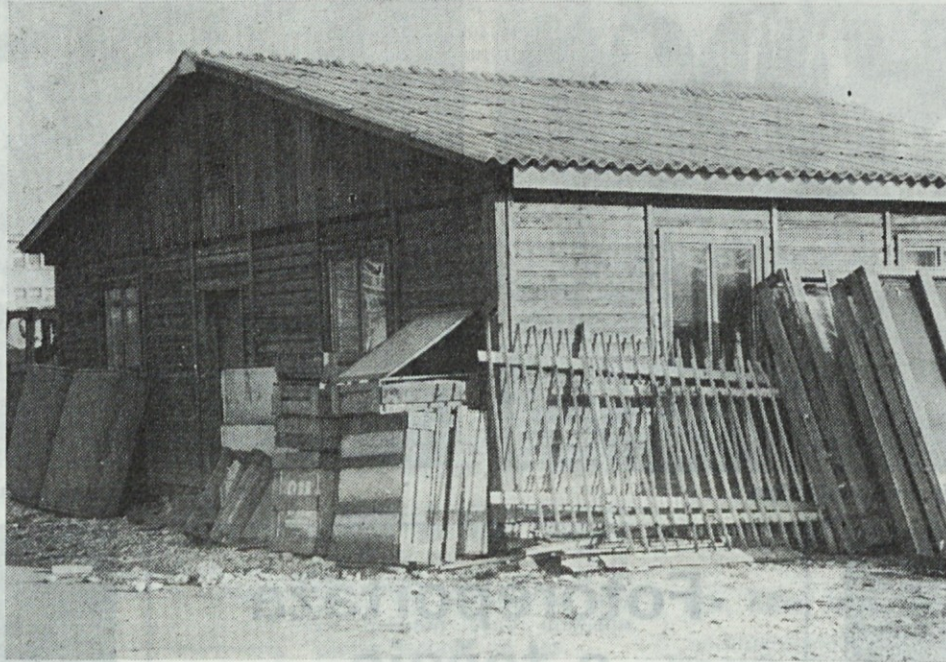
Dobro merjenje... rezultati pa ...

prišli ▶
◀ **odšli**

PRIHODI:
TOZD Komercialna vozila
 7. 12. 1977
 BISARO Janez
TOZD Osebna vozila
 23. 12. 1977
 STOJANOVIĆ Nenad
TOZD Elektronika, maziva ...
 9. 12. 1977
 BORŠIĆ Dušan
DSSS
 1. 12. 1977
 ŽORGA Lucija
 15. 12. 1977
 URBAS Andrej
ODHODI:
TOZD Osebna vozila
 15. 12. 1977
 DJEKIĆ Jadranka
 31. 12. 1977
 TOMINC Stanko
TOZD Elektroizvodni
 5. 12. 1977
 DRAGOJEVIĆ Nada
 31. 12. 1977
 PETRIŠIĆ Marija
TOZD Notranja trgovina
 21. 12. 1977
 MURŠEC Marija
 31. 12. 1977
 KOVAČIĆ Mladen

UGANKA

HIŠICA V CVETJU — KRAMA OKOLI NJE! Ne, to ni krama. To so svetlobni reklamni napisi (lastnik TOZD Zastopstva — sektor osebnih vozil), ki čakajo ...
UGANKA: Na kaj čakajo?

* **NA**
9 CICERO

PIJAČE

Mleko je naša prva pijača, ko prikukamo na ta lepi svet in hkrati tudi celotna prehrana v prvih tednih življenja. Zato je nekakšen simbol mladosti in neizkušenosti, saj pubertetnike radi podražimo, da se jih še mleko drži, da imajo mlečne zobe in podobno. Je pa mleko znak blagostanja, kajti če rečemo, da se v neki deželi cedita med in mleko, potem to pomeni, da je tam izreden standard. Preveč mleka sicer rado napenja, nikoli pa od njega ne boli glava. Mleko pridobivamo iz trave in sena skozi kravo, kozo in še nekatere živali.

KOLENDARČEK — FEBRUAR

3. II. 1758 — rojen Valentin Vodnik
 6. II. 1944 — 14. divizija prekoračila Sotlo pri vasi Sedlarjevo
 8. II. 1849 — umrl France Prešeren (slovenski kulturni praznik)
 10. II. 1837 — umrl pesnik Aleksander S. Puškin
 11. II. 1847 — rojen izumitelj Thomas Alva Edison
 13. II. 1787 — umrl matematik in astronom Rudjer Boškovič
 14. II. 1468 — umrl izumitelj tiskarstva Johannes Gutenberg
 15. II. 1573 — usmrčen v Zagrebu Matija Gubec
 19. II. 1944 — v Črnomlju zasedanje SNOS
 21. II. 1848 — Marx in Engels izdala »Komunistični manifest«
 27. II. 1873 — rojen najslavitejši tenorist Enrico Caruso

		ZENSKA NA POTOVANJU	POSEL, DELO	STARA LADJA NA TRI PARE VESEL	BREZ-PRAVNO LJUDSTVO	ADAM IN ...	KRAVJI SAMEC	NIKO CEBULJ	OJDIP	EVROPSKA ETNICNA SKUPINA	STRUJA
		NUJNOST									
		OPRAVICENJE									
		STAR DENAR ZA TRI ENOTE							DEL LADJEDELNICE SELIGO RUDI		
		NEKDANJA JAPONSKA PRESTOLNICA					KLADA ZA SEKANJE	VBOD S SIVANKO ANTON TOMASIČ			KRAK REKE MENAM
		SLIKAR ŠUBIC				EVROPSKI DIVJI KONJ EDVARD BENES					
EDINI SIN		VAŽEN GRADBENI MATERIAL						PRITOK SAVE IZ BOSNE			
DEL SUKNJIČA		EDINA JORDANSKA LUKA					MEDICINSKI PREVOJ	POTOMEC			
ARHITEKT MIHEVC		PODOLGOVAT KROZNIK	NAJAVITEV	IVAN TAVČAR	PRISTAŠ TOMIZMA	LOJZE POTOKAR		MINERAL, KI SE IMENUJE PO AVALI	NATRIJ		
ZELEZOVA RUDA						LUKA V ALZIRIJI RAJKO LEVEC					
IZUMITELJ							Z. IME SKLADATELJ HACTURJAN				
ZEMELJSKI POL			REKA V SRBIJI DEL VODOVodne NAPELJAVE						PRISLOV IVO JAN	VULKAN NA SICILIJI	
EMILIJAN CEVC		IGRALEC C160J				OSTANEK REKA PAD					
		RIMSKI CESAR									
										SOLMIZACIJSKI ZLOG	

ZANIMIVOSTI

V Španiji se do 13. stoletja toreadorji niso spopadali z biki v areni, ampak so z visokega zidu obstreljevali bike s puščicami in metali vanje kopja, ne da bi se jim bilo treba bati rogov podivjanih živali.

REKLI SO

Beseda je most med ljudmi. KNITTEL
 *
 Beseda je kot blisk, ki si poišče vedno najkrajšo pot. MAUGHAM
 *
 Razgovor je pot do jasnejših misli. SOKRAT
 *
 Doslednost je poslednje pribežališče ljudi brez domišljije. OSCAR WILDE